

390. Varia (18)

1. Een wouffles [woel-flès] heeft twee halzen. Veel woorden Gods vindt je gelovige medemens in zijn bijbeltje. Computer en beeldscherm waren wysiwyg (what ..::: we geven niets weg). Wow, een wouwou! Wat is een woutermannetje? Heet die Bos? Wreedaardig, Rein, dat is toch je reinste contradictio in terminis? Het was wrevel wekkend, dat de wrap [rèp] niet smaakte. Je zal als writer in residence maar een writer's block krijgen ... Probeer het te vermijden, anders moet je je maar vermeien op ons wurlitzerorgel. WRR, WTC, de WW-draad en het WWF blijven in dit dictee verder buiten beschouwing. Het wyclifitische ideeëngoed (gedachtegoed) komt van John Wyclif. Wyandottes lusten (waarschijnlijk) geen wybertjes. De WW is de Werkloosheidswet, daar betaalt een werkende WW-premie voor. Net als bij Wegenwacht is WW de afkorting. Wushu [woe-sjoe] is de verzamelnaam voor verschillende Chinese vechtsporten.

2. Hier volgen een x-aantal woorden die met een x beginnen: x'je, x-as, xanthofyl, xantippe, X-benig, X-chromosomen, xenon (het 54e element, afkorting: Xe), xereswijn, xerofagiën, xerox™, de Xetra DAX van Frankfurt als officiële benaming van de DAX, x-factor, xiang qi, xtc-handel, XO (extra old), xylitol (zoetstof), xyloglyptiek en xystus (gang voor atleten). Hoe lang is een Chinees (?) Hoe groot is x? Wel, als u goed geteld hebt is de onbekende x hier gelijk aan 18. Bij de y komen we tot 20: yagiantenne, hij heeft geyahthead, yakult, yakuza, yankee-Engels, hij yelde een yell, yellow press, yerba (maté), jak, jesjiva (jesjieve, GB: Talmoedhogeschool), yeti, Yggdrasil, yoni, yorkham, yorkshireterriër, youtuben met YouTube, yquem, ytterbium (afkorting: Yb), yuccamot en yuppificatie.

3. Een vergiftiging met santonine leidt tot xanthopsie. Bij geelzucht (icterus, hepatitis) kun je scheelzien van het geel zien. De yucca's zijn wel xerofyt, maar niet succulent. De yamashita is een turnsprong. Wil je dat stuk hardboard even aangeven, of wil je er nu de brui al aan geven? Hoeveel maal zo groot is de yottameter (afkorting: Ym) als de yoctometer (afkorting: ym)? Antwoord: een een (één) met achtenveertig (48) nullen! Het yttrium heeft als symbool 'Y'. De yuan is de munteenheid van China. De internetaanduiding van Joegoslavië was yu. Bij judo kun je een yuko scoren. 'Yurta' en 'joert' zijn beide aanduidingen van een tent. De ene Japannees had twee zakjapanners en hield drie japanners. Zaadje-op is een spel, zaaiuien zijn pootuien. Een zambo is een kind van een neger en een indiaan. Een zambezihaai is zeer agressief. Kijk ook eens bij 'Zambia' in dit kader! Weet wat er in zamak zit, en je schrijft het correct.

4. Een zakkenvullende zakkenvuller heeft doorgeleerd in zijn zakken vullen, in de kunst van het zakken vullen (het zich verrijken). Ook bij de (unieke) Watersnoodramp van 1953 was het zakken vullen geblazen. Bij een zakendinertje gaat het om zakendoen. Een zakat (Jaarboek 2007) is een islamitische aalmoes. Een Zaïrees betaalde vroeger met zaïres. Ik zag ertegen op die zageman (zagevent, zagepiet) – zijn beroep was zagenzetter – de wacht aan te zeggen. Zo zachtjesaan begon dat zachtroze kleedje toch wel te verkleuren. De zaak Irak en de zaak-Dutroux zijn vanzelfsprekend en op zijn zachtst gezegd behoorlijk verschillend. Nee, voor mij geen zabaglione (sabayon, zabaione). Je moet wel thuis zijn in Van Dale om zowel 'zaniker' als 'zanikerd' te kunnen ontdekken. Zapote kan naar citroen of sinaasappel smaken. Wat naar Zarathoestra riekt, is zoroastrisch. Een zarzuela is een stoofschotel of een operette.

5. Ditmaal zat de kerk vol met zegenvissers, een zegepraal voor de predikant. Een zefier is een koele, zachte westenwind. Lekker, die zee-eendenpaté! De zedrak (paternosterboom) wordt gemeden vanwege de giftige besjes. Wat is erger: zat als een Maleier of zat als een zwitser? De zedenpreker preekte tegen de zedeloosheid. Zijn er zeispreuken die over een zechsteen gaan? Een zeboe is een bultrund, een zazou een modern, excentriek jong mens (een soort van yuppie, young urban professional). Ik heb er zegge en schrijve vier geteld. De zeikstraal – zeg maar gerust zeiklijster – was bijna verdronken in het zeggenmoeras. Zeisen worden gebruikt in het koren en door de man met de ... Soms gaat een zeilboot door een zijl.

6. Bij de nazit van het stuk in zesachtstemaat, kregen ze samen twee zesden van de taart. Drie kwart van een tweederdemeerderheid is precies de helft. De zelfverklaarde expert verkocht zelfgemaakte en zelfgeproduceerde bommen (kwestie van zelf maken, zelf produceren) met daarbij een zelfgeschreven gebruikershandleiding. Hij had zes en een half uur gestudeerd op de repetitie en haalde er een zes-en-een-half voor. Hij had op een zevenplusje (7+'je) gehoopt. Een zevend'halfje is een pietje. Zullen we ons te goed doen, of moeten we ons sjakes houden? Albert Schweitzer was in Lambarene de ziektebestrijder en kenner van de ziekteleer (en verstreker van ziekenzorg). De losgebroke ziesel (marmot) werd in een Zierikzeese straat teruggevonden. De zielenpoot zag zijn zielenheil zienderogen naar het hiernamaals verplaatst worden. Het ziet ernaar uit dat de ziganoloog gelijk krijgt.

7. Het zigeunerteam zou gelijkspelen tegen het gemeenteraadsteam in de verbroederingsstrijd. De vrachtauto met bestuurder in zijden kimono en halfvol geladen met vruchten (zijdenhemdjes) en half gevuld met textiel (zijden hemdjes) zigzagde onvoorspelbaar op de ziggoerat af. Het gebouw had een zjin- en -uitgang. De Heer, Hij bestuurt met Zijn hand Zijn grondpersoneel. Ieder ging zijns weegs; wij gingen naar mijn beide ouders' huis. Wat was hij listiglijk van zins? Zijn zinnebeeldige zinnelijkheid was zinnenprikkelend in het toentertijd opgevoerde zinnespel. Zinkosiet [z] is een mineraal, zingzeggen is een voordracht op muziek. Mijn veters zijn losgegaan. Zullen we erop losgaan? En dan meteen maar erop los slaan? Het plan moet wel practicabel zijn. Een animal scribax is iemand die het schrijven niet kan laten. In Vlaanderen is het 'met twee maten en twee gewichten meten', in Nederland 'met twee maten meten'.

8. En zij vreesden met grote vreze. Gewestelijk kun je zot als Tielebuis zijn. De zittenblijver zat napeinzend op zijn zittekist. Beter een naë buur dan een verre vriend. Er lagen enkele zloty's op het zoab. Zo ja, wat heeft hij dan zoal uitgespookt? Het is een wijdverbreid en wijdverspreid (beide Jaarboek 2007) misverstand, te denken dat zoeaven kundig met een zodiac kunnen varen en dat omhoogkijken naar de zodiac schadelijk voor de ogen zou zijn. De buitenspelval werd wijd open gezet. De wijdlopig schrijvende wijdbroeken zijn wijdberoemd, wijdbefaamd en wijdvermaard. Bij het tijgeren over de weide had hij er voordeel bij dat de broekspijpen gewijd waren. De kleren zijn zogoed als nieuw (afkorting z.g.a.n.). Zo-even kwam hij vertellen dat het zoetjesaan tijd werd. Je moet me niet zoet houden met een zoethoudertje. Zoetgevooid wilde ze me dat voor zoete koek laten slikken.

9. Zoete koek of zoete jan betekenen hetzelfde als jan-in-de-zak. Wil je de tijd zoek- of zoetbrengen? De werken van Mozart zijn zo goed als die van Beethoven, zodoende horen we ze beide graag, alhoewel we ook beiden van Brahms kunnen genieten. Dat zal zoete lieve Gerritje betalen. Ze is niet voor niets een zoetekauw. Zo gauw ik wat weet, hoor je van me. Zo meteen komt de Kerstman. Regelt de Zondagswet van 1815 voornamelijk de zondagvoormiddag? De Olympische zomer- en winterspelen vormen samen de Olympische Spelen. Piet was net zomin geënthousiasmeerd als mijn broer. Hun meningen stemden dus zo veel mogelijk overeen. Het schoot me zomaar te binnen. Zolang de lepel in de brijpot staat, zo lang zal ik je kwellen. Zoetwatervissen leven in zoet water. Hoe meet je trouwens zoette en zoutte? Hij kortte de friste bloemen toch ook maar in.

10. U snapt toch wel, dat het elders in dit dictee over een konijnenras ging? 'Zo gezegd, zo gedaan' is niet per se zozegged in een muisklik gedaan. Hij vroeg zojuist: "Is de optelling zo juist?" Met een zoetzure glimlach beet hij in de zure bom. Het zonetarief is verhoogd. Zonder boe of bah te zeggen, vertrok hij. De zonovergoten druiven moesten wel zongerijpt worden. De te zoute zoute bollen smaakten niet. Zit trouwens niet te zottebollen! Moest je nu zo nodig die zoos zwartmaken? Zonet prees je ze de hemel nog in. Onder uiten van zottenpraat lieten ze de zottebol (krulbol) rollen. Hier hebt u nog wat dicteewoorden: zoögloea [zoo-woo-gloh-jaa], zouk [oe], zostervirus, zorillo (stinkdier), zorilla (bunzing), zopilote en zoömorf.